

Az Országos Munkavédelmi Bizottság Állásfoglalása

a munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személy foglalkoztatásának kötelezettségéről a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 2. sz. melléklet 3. pontja I/e) és II/e) alpontjai vonatkozásában

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 79. § (1) bekezdés c) pontja alapján a Munkavédelmi Bizottság az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében az alábbi állásfoglalást alakította ki.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet [továbbiakban: 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet] 2. sz. melléklet 3. pontjának I/e) és II/e) alpontja az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

3. Az 1. és 2. pontban leírt szempontok alapján besorolt munkáltató – a 4–5. pontokban meghatározott eltérés figyelembevételével – legalább az alábbiakban meghatározott létszámú és munkavédelmi szakképesítésű személyt köteles, minimálisan az e pontban megállapított munkaidőtartamot kitöltő, munkavédelmi tevékenységre foglalkoztatni:

I/a) (1-9 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű heti négy órára,

I/b) (10-49 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi három órára,

I/c) (50-500 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi hat órára,

I/d) (501-1000 munkavállaló között) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,

I/e) (1000 munkavállaló felett) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 400 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,

II/a) (1-9 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű heti egy órára,

II/b) (10-49 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi egy órára,

II/c) (50-500 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű napi két órára,

II/d) (501-1000 munkavállaló között) egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel,

II/e) (1000 munkavállaló felett) egy fő felsőfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel és minden megkezdett 800 munkavállaló után további egy-egy fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű teljes munkaidővel.

Az elmúlt években az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet fent hivatkozott pontjainak kétféle értelmezése alakult ki. Annak érdekében, hogy a munkáltatók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit meg tudják valósítani, és biztosítsák a jogszabályokban előírt számú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező szakembert, a Munkavédelmi Bizottság fontosnak tartja egy egységes álláspont kialakítását.

Az első értelmezés szerint az I/e. kategóriában 1000 főig 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavédelmi szakképesítésű szakembert, majd 1001 főtől minden megkezdett 400 fő után (1001-1400) 1 fő középfokú végzettségű szakembert kell teljes munkaidőben foglalkoztatni.

Például egy 1280 főt foglalkoztató I. veszélyességi osztályba tartozó vállalkozás esetén 1 fő felsőfokú és 1 fő középfokú szakképesítéssel rendelkező munkavédelmi szakembert kell foglalkoztatni.

A második értelmezés szerint az I/e. kategóriában 1 fő felsőfokú szakképesítésű személyt teljes munkaidővel + 1 fő középfokú szakképesítésű személyt teljes munkaidővel (1-400 főig) + 1 fő középfokú szakképesítésű személyt teljes munkaidővel (401-800 főig) + 1 fő középfokú szakképesítésű személyt teljes munkaidővel (801-1200 főig) stb. kell foglalkoztatni, azaz minden megkezdett 400 fő munkavállalót figyelembe kell venni.

Például egy 1280 főt foglalkoztató I. veszélyességi osztályba tartozó vállalkozásnak 1000 főig 1 fő felsőfokú szakképesítéssel rendelkező, továbbá 1-400-ig 1 fő, 401-800-ig még 1 fő, 801-1200-ig még 1 fő, továbbá az 1280 fős munkáltató esetében is 1201-től 1600-ig újabb 1 fő középfokú munkavédelmi szakképesítésű szakembert kell foglalkoztatni, ami összesen 5 fő teljes munkaidőjű foglalkoztatását jelenti.

Álláspontunk szerint a két értelmezés egybevetése alapján a második értelmezés szerinti, a példa alapján az 5 fő munkavédelmi szakképesítésű szakember foglalkoztatása indokolatlan anyagi terhet ró a munkáltatóra, továbbá a munkavédelmi feladatok ellátására - a technológiát és az esetleges több műszakos munkarendet is alapul véve nem szükséges egyszerre 5 fő jelenléte, mivel egyszerre 1280 fő jellemzően nem dolgozik egy gyártósoron egy csarnokban. Ahol 1000 fő feletti foglalkoztatásra kerül sor, ott az esetek döntő többségében (de természetesen nem mindenhol) a termelékenység, piacképesség, a jó minőség folyamatos fenntartása stb. érdekében munkavédelmi rendszereket működtetnek és nem elavult technológiával dolgoznak. Emellett indokolatlan és nem is logikus az előírás ugrásszerű változása 1000 főnél, ugyanis mindkét értelmezés szerint 1000 fő munkavállalónál még csupán 1 fő felsőfokú szakképesítéssel rendelkező munkavédelmi szakembert kell foglalkoztatni, de a második értelmezés alapján 1001 főnél 1 fő felsőfokú szakképesítéssel rendelkező személy mellett már egyből további 3 fő középfokú szakképesítésű személyt kell foglalkoztatni.

Álláspontunk kialakítása során megvizsgáltuk az eredeti jogalkotói szándékot is, amely az első értelmezést tükrözi, miszerint 1000 fő munkavállalóig kell 1 felsőfokú szakképesítésű munkavédelmi szakembert biztosítani és 1001 főtől áll fenn az újabb – immáron középfokú szakképesítésű – munkavédelmi szakember foglalkoztatásának kötelezettsége.

Habár az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet értelmezése és a példák csak az I/e. kategória részletes magyarázatára tér ki, azt természetesen a II/e. kategóriára is megfelelően alkalmazni kell.

A fent leírtakra tekintettel álláspontunk szerint az I. veszélyességi osztályon belül az I/e. kategóriában a munkáltatónak 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavédelmi szakképesítésű szakembert, illetve 1001 főtől minden megkezdett 400 fő után 1 fő középfokú végzettségű szakembert kell teljes munkaidőben foglalkoztatnia. A II. veszélyességi osztályon belül a II/e. kategóriában a munkáltatónak 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavédelmi szakképesítésű szakembert, illetve 1001 főtől minden megkezdett 800 fő után 1 fő középfokú végzettségű szakembert kell teljes munkaidőben foglalkoztatnia.

Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet a kötelezően foglalkoztatandó munkavédelmi szakképesítésű személyek számát határozza meg. Azonban ha egyéb tényezők pl. a végzett tevékenység veszélyessége, vagy a nagy távolságra lévő területi egységek, stb. indokolják, akkor javasoljuk a munkáltató számára, hogy az előírtnál több szakember foglalkoztatásával biztosítsa az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosítását.